

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย

The Management of Night-time Historical Tourism in Thailand

สุทธิพงษ์ ประกอบสุข

สาขาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบบทความ

SUTTIPOT PRAKOBSUK

Department of Management, Faculty of Business Administration,

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding author

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย (2) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืน กับแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย ซึ่งประชากรที่ใช้ในการวิจัยในการวิจัยนี้ คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทยจำนวน 220 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งจากการสำรวจผลวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด ระดับของรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท และมีตำแหน่งพนักงาน/เจ้าหน้าที่

2. ข้อมูลการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์, ด้านภูมิทัศน์ภายในวัด, ด้านการเดินทาง การคมนาคม, ด้านป้ายข้อมูล ป้ายบอกทาง, ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว, ด้านศิลปกรรมภายในวัด ตามลำดับ และ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านแหล่งอำนวยความสะดวก

3. ข้อมูลปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความปลอดภัย และ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านความไม่หลากหลายด้านภาษาของป้าย, ด้านมัลลเทศก์ขาดการฝึกอบรมอย่างแท้จริง, ด้านความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่, ด้านราคาอาหารที่ไม่ยุติธรรม, ด้านราคาที่พักสูงเกินจริง และด้านความไม่ต่อเนื่องกันของแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

คำสำคัญ : การบริหารจัดการ, การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืน, แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์, ภูมิทัศน์ภายในวัด, การคมนาคม, บุคลากรทางการท่องเที่ยว, ศิลปกรรมภายในวัด, แหล่งอำนวยความสะดวก, มัลลเทศน์

ABSTRACT

Research on The Management of Night-time Historical Tourism in Thailand is a survey research Its objectives are (1) To study the personal information of those involved in the night-time historical tourism in Thailand (2) To study the guidelines for the management of night-time historical tourism in Thailand (3) To study the relationship between the personal information of those involved in the night-time historical tourism in Thailand and the guidelines for the management of night-time historical tourism in Thailand. The population used in this research is 220 people who come to historical sites at night in Thailand. The statistics used in this research are percentage, average and standard deviation. Which the survey of research found that

1. Most of the people who involved in the night-time historical tourism in Thailand are female, aged between 31 - 40 years, have a bachelor's degree ,have an average monthly income not more than 20000 Baht and staff position.

2. Historical tourism management information at night in Thailand. Overall at the highest level, When considering each side, it was found that the aspects at the highest level were historical sites, landscape within the temple, transportation, Information labels and road signs, tourism personnel, art in the temple, respectively. And at a high level is the place of facility

3. Problems of The Night-time Historical Tourism in Thailand. Overall is at a high level. When considering each item, it was found that the problem at the highest level was safety and at the high level is no variety in language of information boards, no serious training for guide, not enough in tourism officer, expensive food price, expensive accommodation price. and the each attraction isn't continuously, respectively

Keywords : Management, Night-time Historical Tourism, Historical sites, Landscape within the temple, Transportation, Tourism personnel, Art in the temple, Place of facility, Guide

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างสูงและมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในทางสังคมและวัฒนธรรม ที่ผ่านมามีภาคส่วนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าว โดยกำหนดรูปแบบและจุดขายอย่างชัดเจน การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยังเป็นกิจกรรมที่ร่วมมือกันระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนารูปแบบให้ได้มาตรฐาน มีการนำเสนอแนวทางใหม่ในการจัดการ เพื่อสอดคล้องกับสถานการณ์ท่องเที่ยวระดับโลก บนพื้นฐานเรื่องการอนุรักษ์พร้อม ๆ กับพัฒนาการท่องเที่ยวไทยให้ยั่งยืน

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์มีคุณค่าและความสำคัญทางโบราณคดีและศาสนา รวมถึงอาคารสถานที่สิ่งก่อสร้าง ที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพงเมือง คูเมือง พิพิธภัณฑสถาน ศาสนสถาน และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรม ตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของไทย ได้แก่ อุทยาน

ประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ปราสาทหินพิมาย อนุสาวรีย์ชาวบ้านบางระจัน และสะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์จำเป็นต้องมีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีคุณภาพ หากขาดการจัดการที่ดีจะมีผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวได้ โดยการจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในประเทศไทยที่ผ่านมา นั้นมักมุ่งเน้นไปยัง การดำเนินการ โดยคำนึงถึงศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยว การรับรองนักท่องเที่ยว การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องมีการจัดการด้านการอนุรักษ์ ให้ความรู้สร้างจิตสำนึก เปิดโอกาสและสร้าง การมีส่วนร่วมของชุมชน รวมทั้งการกระจายรายได้สู่ชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลของผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืน กับแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้การทำวิจัย คือ แบบสอบถาม และใช้สูตรคำนวณทางสถิติในการประมวลผล โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. ด้านข้อมูลส่วนบุคคล และกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย โดยจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับอันดับต้นๆ คือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปีพุทธศักราช 2563 ซึ่งผู้วิจัยไม่ทราบถึงจำนวนประชากรที่แน่นอน

จึงต้องกำหนดค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 95% และมีค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้อยู่ที่ 5% จึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มประชากรตัวอย่าง จำนวน 220 คน และใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยจะเลือกแจกแบบสอบถามให้แก่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืน ในจังหวัดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ตัวแปรที่ใช้ในการทำวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตำแหน่งงาน มีเงื่อนไขคือต้องเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้ใช้บริการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย และการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวยามค่ำคืน ศิลปกรรมภายในวัด ภูมิทัศน์ภายในวัด ป้ายข้อมูล การคมนาคม แหล่งอำนวยความสะดวก บุคลากรทางการท่องเที่ยว ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย 7 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านความปลอดภัย ราคาที่พักสูงเกินจริง ราคาอาหารที่ไม่ยุติธรรม ความไม่หลากหลายด้านภาษาของป้ายบอกทาง ความไม่ต่อเนื่องกันของแต่ละสถานที่ท่องเที่ยว ความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงมาตรการกักตัวการฝึกอบรมอย่างแท้จริง

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครจซ์และมอร์แกนแบบไม่ทราบจำนวนหรือสัดส่วนของประชากร

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อนำผลของการวิจัยที่ได้ไปเป็นฐานข้อมูลของผู้ที่เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย
2. ผลของการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย
3. ผลของการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามคำคืน

การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งมีการจัดการทรัพยากรอย่างสมดุลสอดคล้องกับหลักนิเวศวิทยา โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาค

ศิลปกรรมสมัยกรุงศรีอยุธยา ลักษณะของศิลปวัฒนธรรมในสมัยกรุงศรีอยุธยา แบ่งได้หลายประเภท คือ 1) สถาปัตยกรรม มักเป็นสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนา นิยมสร้างตามแบบสมัยลพบุรีเป็นส่วนใหญ่ 2) ประติมากรรม งานประติมากรรมได้รับอิทธิพลเช่นเดียวกับสถาปัตยกรรมในตอนต้น เป็นศิลปะแบบขอม 3) จิตรกรรม ได้รับอิทธิพลมาจากพระพุทธศาสนาเหมือนกับศิลปะแขนงอื่น ๆ มักเป็นภาพเกี่ยวกับพุทธประวัติและพุทธชาดกในพระพุทธศาสนา 4) ประณีตศิลป์ งานประณีตศิลป์สมัยอยุธยาถือได้ว่ามีความเจริญถึงขีดสุดเหนือกว่าศิลปะแบบอื่น ๆ

ภูมิทัศน์ภายในวัด เป็นที่พึ่งทั้งทางกายและทางใจ ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ ประกอบพิธี ฌาปนกิจ การวางผังกำหนดรูปแบบทางสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรมในอดีต เป็นภูมิทัศน์ตามประเพณีของพระพุทธศาสนา ตามสภาพภูมิอากาศและภูมิประเทศ รวมถึงประโยชน์ใช้สอยตามสภาพสังคม

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย และมีความสุข ประกอบด้วย ที่พักแรม อาหารและสถานบันเทิง การบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ สินค้าที่ระลึก ระเบียบการเข้า-ออกประเทศ และโครงสร้างพื้นฐาน

มัคคุเทศก์ เป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือ ข้อมูล ความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และเหตุการณ์ร่วมสมัยต่าง ๆ แก่บุคคลที่อยู่ในกลุ่มท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเอกเทศ หรือนักท่องเที่ยวในกรณีทัศนศึกษาในสถานที่ทางศาสนาหรือประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ และสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจอื่น ๆ

ทฤษฎีของปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืน

ศุภริดา ก้อนศิลา (2555) ได้ศึกษาถึงแนวคิดของผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่นที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาต่าง ๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะดำเนินไปได้ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและการประสานงานจากองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในทุกด้าน และเป็นไปอย่างสอดคล้องกัน แต่ในปัจจุบันแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 กำลังจะสิ้นสุดในปีนี้ การพัฒนาไม่สามารถดำเนินไปตามแผนได้ ด้วยปัญหาและอุปสรรคคือ การบริหารจัดการ แหล่งท่องเที่ยวกับกิจกรรม การบริการ สิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิทัศน์ นักท่องเที่ยว และชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

ปัญหาด้านความปลอดภัยสำหรับการท่องเที่ยว การเดินทางท่องเที่ยว บางครั้งอาจต้องพบกับความเสียหายที่จะเกิดภัยอันตรายซึ่งนักเดินทางทุกคนสมควรที่จะต้องตระหนักและมีความระมัดระวังเสมอทุกการเดินทาง เช่น อุบัติเหตุ อันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน โรคร้ายไข้เจ็บต่าง ๆ อันตรายจากสิ่งแวดล้อม/สภาพอากาศ/สัตว์ต่าง ๆ ภาวะเครียดและสุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ระหว่างการเดินทาง

ปัญหาราคาที่พักและร้านอาหารสูงเกินจริง พิจารณาได้จาก

1. ปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดราคา คือ วัตถุประสงค์ทางการตลาดขององค์กร กลยุทธ์การตลาดด้านอื่น ๆ ต้นทุน และองค์กรเพื่อกำหนดราคา
2. ปัจจัยภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดราคา ประกอบด้วย ลักษณะของตลาดและอุปสงค์ การกำหนดราคาภายใต้ภาวะการแข่งขันสมบูรณ์ การกำหนดราคาภายใต้การแข่งขันกึ่งผูกขาด การกำหนดราคาภายใต้ภาวะที่มีคู่แข่งชั้นน้อยราย การกำหนดราคาภายใต้ภาวะการผูกขาดสมบูรณ์ การกำหนดราคาตามทัศนคติเกี่ยวกับคุณค่าของผลิตภัณฑ์ของผู้บริโภค การกำหนดราคาของกลุ่มแข่งขัน และ ปัจจัยภายนอกอื่น ๆ คือ การกำหนดราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ให้มีความสอดคล้องต่อสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ
3. พฤติกรรมสำหรับผู้ประกอบการที่ขาดจริยธรรมที่ดำเนินการประกอบอาชีพ ถือเป็น การเอาเปรียบผู้บริโภค เห็นประโยชน์ที่ตนคาดว่าจะได้รับเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าของที่ระลึก รวมถึงค่าธรรมเนียมในการให้บริการอย่างธุรกิจร้านอาหาร ภัตตาคาร โรงแรม เป็นต้น

ความไม่หลากหลายด้านภาษาของป้ายบอกทาง เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอุปสรรคแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมถึงเป็นผลให้ความประทับใจของนักท่องเที่ยวลดน้อยลง ซึ่งภาษาต่างประเทศนั้นมีความสำคัญต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก

ระยะทางของสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ เช่น การจัดการท่องเที่ยวในหลาย ๆ ที่ แล้วเกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้นกับสถานที่ท่องเที่ยวที่กำลังจะเดินทางไปอย่างกระทันหัน ทำให้ระยะเวลาของการท่องเที่ยวต้องเลื่อนออกไป แผนการท่องเที่ยวก็จำเป็นต้องคลาดเคลื่อนด้วยเช่นกัน

บุคลากรทางการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพนั้นจะเกิดขึ้นไม่ได้เลย ถ้าขาดบุคลากรทางการท่องเที่ยว ซึ่งต้องมีความรู้ มีคุณภาพ มีทักษะที่ดีในการให้บริการนักท่องเที่ยว ให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ที่เป็นประโยชน์ มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ แต่ถ้าจำนวนบุคลากรทางการท่องเที่ยวนั้นไม่เพียงพอเท่าที่ควร หรือขาดการฝึกอบรมอย่างจริงจัง ก็จะทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่อาจตอบสนองความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉันทนาธร เขียรถาวร (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 31 – 40 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน เป็นชาวไทย และชาวต่างชาติ แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ พบว่า โดยภาพรวมอันดับแรก คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการท่องเที่ยว รองลงมาคือ ด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยว และ ด้านการบริหารจัดการ และเป็นรายชื่อใน 5 อันดับแรก ได้แก่ ความโดดเด่นและความมีเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ ความงดงามทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรม ความมีชื่อเสียง ภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับ พื้นที่ในการรองรับนักท่องเที่ยวเพียงพอ ความสะดวกสบายในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

ประภาวี วงษ์บุตรศรี (2556) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (The Quality Development of Historical Tourism in Northeastern, Thailand) ศึกษาถึงปัจจัยประชากรที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย เพื่อเปรียบเทียบประชากรที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการท่องเที่ยว ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุ 20-29 ปีมีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มีการศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวจากภาคอีสาน จากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านปัจจัยประชากรพบว่านักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดและการจัดการ โลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ไม่แตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อส่วนประสมทางการตลาดและการจัดการ โลจิสติกส์ของแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์แตกต่างกัน โดยพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยว ด้านอาหารและเครื่องดื่ม ห้องสุขาสะอาดเพียงพอและสะดวกต่อการใช้งาน ด้านพนักงานให้บริการตามลำดับขั้นตอนด้วยความคล่องตัว การแก้ไขปัญหาการจราจร มากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า

ทิพาพร ไตรบรรณ (2557) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์กรณีศึกษา หมู่บ้านอรัญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงนโยบายด้านการท่องเที่ยวของหมู่บ้านอรัญญิก การมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของคนในชุมชน และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของหมู่บ้านอรัญญิก มีการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ (Interview) และแบบสอบถาม (Questionnaire) พบว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ หมู่บ้านอรัญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถสรุปผลได้ดังนี้

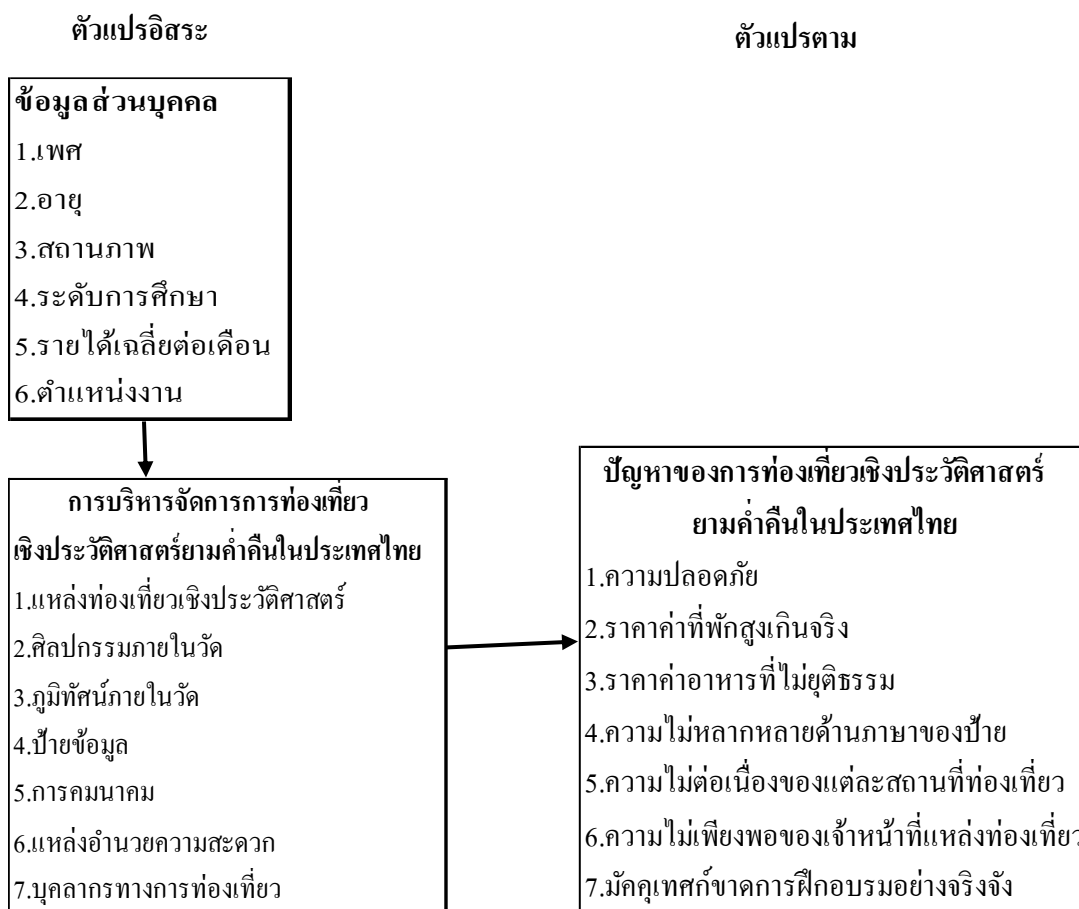
1) ชาวบ้านในหมู่บ้านอรัญญิกยังขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ดังนั้น หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวหรือหน่วยงานท้องถิ่น ควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจอันดีให้กับชาวบ้าน โดยการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวมาอบรมให้ความรู้กับชาวบ้าน

2) นโยบายการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่สามารถดำเนินการพัฒนาได้อย่างเต็มที่ ทำให้เกิดการพัฒนาที่ไม่ต่อเนื่อง ซึ่งเกิดได้จากหลายปัจจัย เช่น งบประมาณที่

มีไว้สำหรับส่งเสริมและพัฒนาด้านการท่องเที่ยวที่มีจำกัด หรือมีโครงการดำเนินการพัฒนาแล้ว แต่ไม่ดำเนินไปให้เสร็จลุ่่วง ส่งผลให้การดำเนินการพัฒนาได้ผลที่ไม่ดีเท่าที่ควร

3) แหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านอัญญาขังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวควรให้ความสำคัญถึงการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว แม้ว่าจากการสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะทำหน้าที่ช่วยเหลือในเรื่องการประชาสัมพันธ์แล้ว แต่ผลลัพธ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวบางส่วนนั้นแสดงความคิดเห็นว่า เรื่องการประชาสัมพันธ์นั้นยังเป็นปัญหาหลักในเรื่องของการพัฒนาท่องเที่ยว

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้ทำการแก้ไขแล้ว จำนวน 220 ชุด แจกให้กลุ่มตัวอย่าง ให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ยามคำคิ่น ซึ่งดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมอธิบายแนวทางการตอบแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลครบเรียบร้อยแล้ว โดยเก็บรวบรวมไว้ที่ไฟล์ Excel และส่งกลับมายังผู้วิจัย โดยใช้ระยะเวลา 1-2 เดือนคือ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 - มกราคม 2564 จำนวน 220 คน เมื่อครบจำนวนแบบสอบถาม จำนวน 200 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ จะดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้สูตรคำนวณทางสถิติในการประมวลผล โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ คือสถิติเชิงพรรณนา ดังต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) สำหรับการวิเคราะห์เพื่อการบรรยายข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามคำคิ่นในประเทศไทย
2. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

ผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามคำคิ่นในประเทศไทย มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 220 ชุด โดยส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงจำนวน 136 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 70 คน และน้อยที่สุดคือต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 16 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 105 คน และน้อยที่สุดคือสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 42 คน ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 133 คน และน้อยที่สุดคือ

หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 12 คน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท จำนวน 84 คน และน้อยที่สุดคือ 50,001 บาทขึ้นไป จำนวน 7 คน ส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานพนักงาน/เจ้าหน้าที่ จำนวน 91 คน และน้อยที่สุดคือผู้จัดการ/หัวหน้าสายงาน จำนวน 14 คน

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์, ด้านภูมิทัศน์ภายในวัด, ด้านการเดินทาง การคมนาคม, ด้านป้ายข้อมูล ป้ายบอกทาง, ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว, ด้านศิลปกรรมภายในวัด ตามลำดับ และ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านแหล่งอำนวยความสะดวก

ปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย

โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความปลอดภัย และ อยู่ในระดับมาก คือด้านความไม่หลากหลายด้านภาษาของป้าย, ด้านมัคคุเทศก์ขาดการฝึกอบรมอย่างแท้จริง, ด้านความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่, ด้านราคาค่าอาหารที่ไม่ยุติธรรม, ด้านราคาค่าที่พักสูงเกินจริง และด้านความไม่ต่อเนื่องกันของแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล

สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์ โดยผลการศึกษาพบว่าข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ที่เกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีสถานภาพโสด มีระดับของรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือ

เท่ากับ 20,000 บาท และตำแหน่ง พนักงาน/เจ้าหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรัณท์รัตน์ ธเนศฐิติวัชร (2552) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่อง แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดแพร่ : กรณีศึกษาแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดแพร่

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย

การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทยสอดคล้องกับการจัดการด้านศิลปวัฒนธรรม ความงดงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์, ด้านภูมิทัศน์ภายในวัด, ด้านการเดินทาง การคมนาคม, ด้านป้ายข้อมูล ป้ายบอกทาง, ด้านบุคลากรทางการท่องเที่ยว, ด้านศิลปกรรมภายในวัด ตามลำดับ และ อยู่ในระดับมาก คือ ด้านแหล่งอำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภาวี วงษ์บุตศรี (2556) ที่ได้ทำการวิจัยในเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย

ปัญหาของการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทยสอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นสำหรับการท่องเที่ยว เช่น ปัญหาด้านความสะดวก ปลอดภัย ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ตลอดจนปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ปัญหาที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความปลอดภัย และอยู่ในระดับมาก คือ ด้านความไม่หลากหลายด้านภาษาของป้าย, ด้านมลภาวะที่ก่อกวนการพักผ่อนอย่างแท้จริง, ด้านความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่, ด้านราคาค่าอาหารที่ไม่ยุติธรรม, ด้านราคาค่าที่พักสูงเกินจริง และด้านความไม่ต่อเนื่องกันของแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพาพร ไตรบรรณ (2557) ที่ได้ทำการวิจัยในเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ กรณีศึกษา หมู่บ้านอรุญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำแนวทางการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในประเทศไทย ในเรื่องของการจัดการด้านสถานที่ท่องเที่ยว ศิลปกรรมภายในวัด ภูมิทัศน์บริเวณวัด ป้ายข้อมูล ป้ายบอกทาง การคมนาคม แหล่งอำนวยความสะดวก บุคลากรทางการท่องเที่ยว ต้องศึกษาถึงหลักการบริหารที่ดี คุณค่าทางประวัติศาสตร์ของโบราณสถาน โบราณวัตถุ สถาปัตยกรรมที่มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชาติ พฤติกรรมการเดินทาง พฤติกรรมผู้บริโภค ทักษะสำคัญที่มีคุณเทศก์และบุคลากรทางการท่องเที่ยวต้องทราบ และต้องปฏิบัติ เพื่อให้การบริหารจัดการ การกำหนดกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ข้อกำหนดนโยบาย แนวทางการรณรงค์ลดจนการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2. การนำแนวทางจากการวิจัยไปใช้แก้ปัญหาด้านการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืนในเรื่องของปัญหาด้านความปลอดภัย ราคาค่าที่พักสูงเกินจริง ราคาค่าอาหารที่ไม่ยุติธรรม ความไม่หลากหลายด้านภาษาของป้ายบอกทาง ความไม่ต่อเนื่องกันของแต่ละสถานที่ท่องเที่ยว ความไม่เพียงพอของเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ขาดการฝึกอบรมอย่างแท้จริง ต้องศึกษาถึงปัญหาทุกด้านที่มี และที่อาจจะเกิดขึ้น ศึกษาถึงข้อร้องทุกข์จากนักท่องเที่ยว ข่าวสารที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวในทุกช่องทางสื่อสาร เพื่อที่จะได้เข้าถึงทุกปัญหาที่เกิดขึ้นกับการท่องเที่ยว รวมทั้งเรียนรู้กรณีศึกษาหรือปัญหาใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

กรกนก เจริญทอง. (2561). การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ยามค่ำคืน จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์, 20(1), 199-208.

ประภาวี วงษ์บุตรศรี. (2556). การพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

ทิพาพร ไตรบรรณ. (2557). แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ กรณีศึกษาหมู่บ้าน

อรัญญิก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

เอกธนา พลเชียงขวาง. (2558). **แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอัญมณีของจังหวัดจันทบุรีเพื่อตอบสนอง
พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทย.** วิทยานิพนธ์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สุนา ผาด่านแก้ว. (2556). **ศักยภาพของท้องถิ่นต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัดเขาขุน
พนม ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช.** เอกสารถอดบทเรียน. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ภรณ์นภัส เบินท์. (2559). **ปรด.การจัดการมรดกทางสถาปัตยกรรมและการท่องเที่ยว.** เอกสารประกอบการ
สอน. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

น.ท. ชลเชตต์ หิรัญพิศ ร.น.. (2557). **การบริหารจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวค่ายกรมหลวงชุมพร อำเภอสัต
หีบ จังหวัดชลบุรี.** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุมาลี เวียงอินทร์. (2557). **การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงบวกต่อความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของผู้เข้า
ชมงาน “ไทยเที่ยวไทย” ช่วงเดือนกันยายน 2558.** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.